

Venöst Centrums plats i Nära vård

Lena Blomgren, docent, överläkare

Susanne Larsson, enhetschef

Venöst Centrum Karlskoga

/Kärl-Thorax kliniken USÖ

Vårt gemensamma uppdrag i region och kommun

Patientsäkerhetslagen

6 kap. Skyldigheter för hälso- och sjukvårdspersonal m.fl. *Allmänna skyldigheter*

- **1 § Hälso- och sjukvårdspersonalen ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.**
- Första stycket innebär ingen inskränkning i **vårdgivarens ansvar** enligt denna lag eller annan författning.
- **3 §** Med vårdgivare avses i denna lag statlig myndighet, **region och kommun** i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, regionen eller kommunen har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård. Lag (2019:945).

Uppdraget för Venöst Centrum är specificerat i SKRs vårdförlopp och vårdprogram

Här finns uppdaterat aktuell
”vetenskap och beprövad
erfarenhet”

Nationellt vårdprogram för
Venös sjukdom i benen –
varicer och venösa bensår

Nationellt program om rådgivning för hjärt- och kärlsjukdomar

Personcentrerat och
sammanhållet
vårdförlopp

Svårläkta sår

Personcentrerat och
sammanhållet vårdförlopp

Venös sjukdom i benen -
varicer och venösa bensår

Vårdförloppet inleds vid misstanke om venös sjukdom i benen, vanligen varicer med eller utan bensår men även posttrombotiska tillstånd, obstruktion eller annan djup venös insufficiens, och avslutas vid uppföljning tolv månader efter kärlkirurgisk behandling eller vid etablerad och välfungerande kompressionsbehandling och sårläggning.

Venöst Centrum

tar hand om patienter med:

- **Venösa bensår och hudförändringar**
- **Åderbräck på benen**
- Vissa problem efter blodpropp
- Ibland åderbräck i underlivet
- Vissa venösa missbildningar

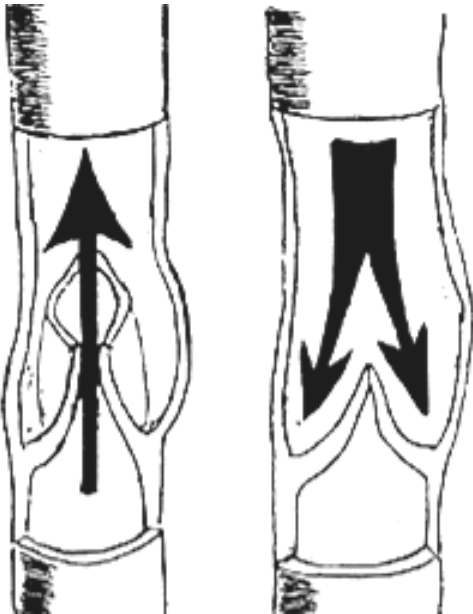

Vi får också patienter på remiss som har **oklara smärtor, svullnad och sår på benen**

Vi är aktiva i regionens Virtuella Sårcentrum för primärvården
Forskningsprojekt, utvecklingsprojekt, Swedvasc, SKR's
nationella vårdprogram och vårdförlopp

Grundkurs om sviktande venfunktion

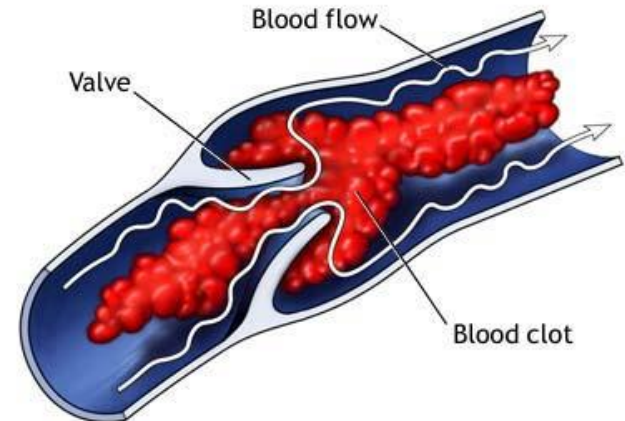
Friska vener
= bra klaffar

Varicer (åderbråck)
= trasiga klaffar

Blodpropp
= hinder för
blodflödet +/-
trasiga klaffar

Venös sjukdom på benen kan se ut på olika sätt

Cirka en tredjedel av befolkningen har åderbråck!

Och det ökar med åldern

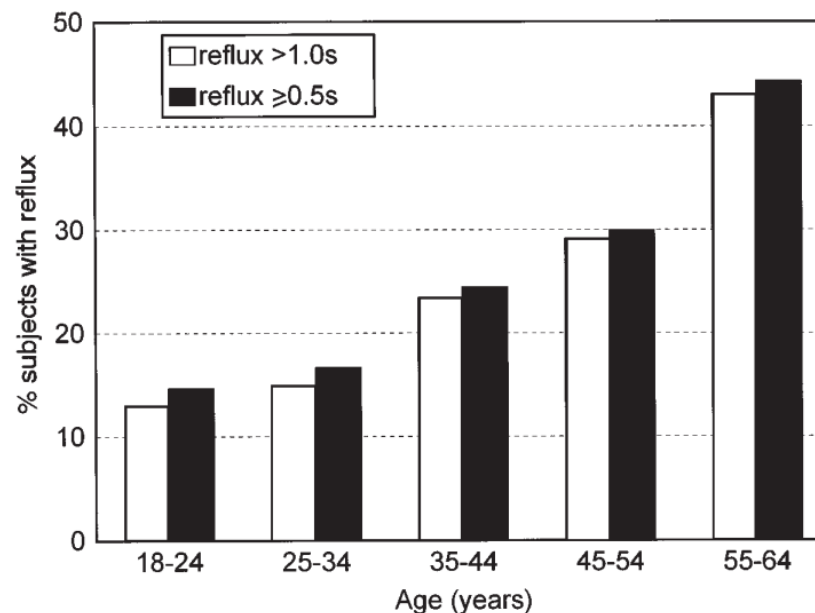

Fig 2. Proportion of participants with reflux of 0.5 seconds or more duration and reflux of more than 1.0 seconds duration in the lower thigh segment of the long saphenous vein in either leg, by age.

Evans et al. Prevalence of venous reflux in the general population on duplex scanning:
The Edinburgh Vein Study J Vasc Surg 1998

Patienter med venösa bensår är våra VIP

- Varicer är vanligaste orsaken till bensår
- Fortfarande negligerad patientgrupp:
 - 56 % av bensårspatienterna på Venöst Centrum hade haft bensår på samma ben tidigare före remiss hit
 - 20 % hade haft bensår över 1 år
- Dyrt och resurkrävande, bensår står för c:a 2 % av EU's totala hälso- och sjukvårdsbudget

Det goda exemplet Skaraborg

- Särskild satsning på bensår och varicerkirurgi sedan >25 år
- Epidemiologisk kartläggning som upprepats x flera
- De venösa bensåren har minskat med 46% på 10 år och 71% på 20 år
- **Kostnadsminskning för landstinget 15 Mkr/år för bensåren**

Forssgren et al. Leg Ulcer Point Prevalence can be Decreased by Broad-scale Intervention: a Follow-up Cross-sectional Study of a Defined Geographical Population*Acta Derm Venereol 2008;88:252

Forssgren et al. Changes in the Aetiological Spectrum of Leg Ulcers after a Broad-scale Intervention in a Defined Geographical Population in Sweden. European Journal of Vascular and Endovascular Surgery 44 (2012) 498-503

Vad gör vi med patienterna rent konkret?

- Klinisk bedömning av hela patienten
- Diagnostik med ultraljud, görs av kirurgen som därmed kan planera behandling direkt
- Om bensår – ankeltryck (mått på pulsådercirkulationen)
- Start kompressionsbehandling om detta ej gjorts tidigare

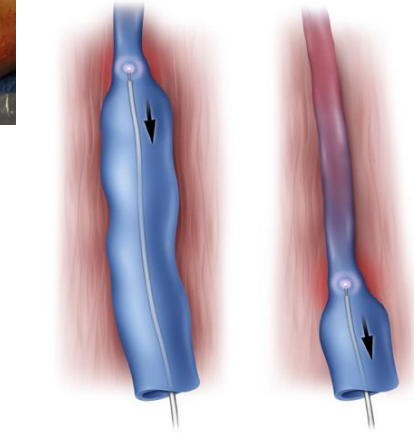
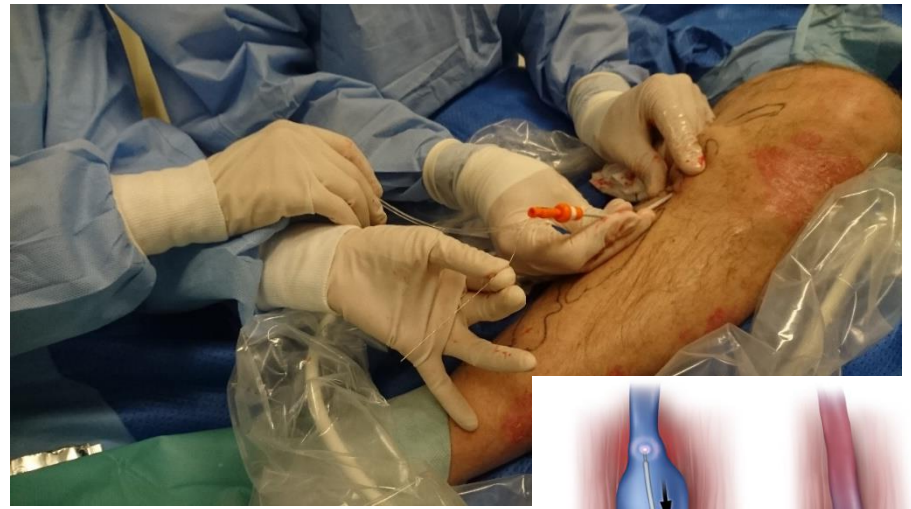

Kirurgen skräddarsyr behandlingen för varje patient, och vi opererar som team

Vilka metoder använder vi?

- Kateterburna metoder med värmeenergi, laser eller radiofrekvens
- Miniphlebectomier med virkkrok
- Ultraljudsledd injektion av skum
- I utvalda fall specialkatetrar
- I enstaka fall skalpellen

Ultraljudsledd injektion av Aethoxysklerol i form av skum vid bensår

- Kan göras som enda behandling eller komplement
- Goda resultat hos oss och i studier
- Kräver erfarenhet – risk för blodpropp
- Planerad studie – behandling i hemmet?

Pumpstövelbehandling

- Vid uttalad svullnad av benen där kompressionslindning ej fungerar
- Ordinerar och provas ut av oss + Hud mott USÖ
- Kan skötas av patienten själv eller i hemsjukvård, då är personalen med på besöket här

Volymer

- Mottagningsbesök (data från journalsystem)
 - 2023 2006 st (966 nybesök, 1040 återbesök)
 - 2025 hittills 992 st (503 nybesök, 489 återbesök)
- Operationer (data från Swedvasc)
 - 2021-2023 c:a 500 op/år
 - 2024 383 op
 - 2025 hittills 213
- Vi har inte kunnat hålla vårdgarantin sista året pga läkarbrist, men nu bättre bemanning allteftersom

Virtuellt sårcentrum Region Örebro

- Patienten är på vårdcentralen med ansvarig distriktsläkare och sköterska
- Online kärlkirurg, infektionsläkare, hudläkare, ibland diabetesläkare
- Vi kan se såret, prata med patienten och ansvarig personal, ge råd
- Remisshantering och bokning sköts av Venöst Centrum
- På sikt planeras bedömning i hemsjukvård via laptop el surfplatta

Framgångsfaktorer för vårt regionägda Venösa Centrum

- Vi följer nationella riktlinjer
- De mest sjuka och resurskrävande patienterna prioriteras, vilket minskar lidande för dem och sparar pengar för skattebetalarna
- Noggrann behandling för att undvika framtida bensår och minska behovet av nya operationer
- Integrerat i Virtuellt Sårcentrum
- Nära samverkan med vårdcentraler och kommunal vård
 - Sjuksköterskor och undersköterskor kan skriva remiss hit på sårpatienter för att korta ledtider vid tex brist på distriktsläkartider
 - Vi föreläser och utbildar, bla så har våra undersköterskor föreläst ute på vårdcentraler
 - Forskningsprojekt i hemsjukvård om bensår har lett att fler personal i kommunal vård fått mer kunskap om sår och vänder sig hit för råd

Nu ska vi göra ultraljud!

- Demo av vad vi gör vid ett nybesök

Tack för uppmärksamheten

Om frågor eller synpunkter
lana.blomgren@regionorebrolan.se
susanne.larsson@regionorebrolan.se